

Ova brošura izrađena je u sklopu projekta „Otvorene mogućnosti?!“ koji se provodio od 1.siječnja 2013. do 31.prosinca 2013. na području Međimurske županije – u gradu Prelogu, te šest općina – Belica, Donja Dubrava, Mala Subotica, Nedelišće, Strahoninec i Sveta Marija.

Projekt „Otvorene mogućnosti?!“ potiče aktivnije uključivanje građana u život lokalne zajednice, osobito osoba s invaliditetom, te ujedno promiče njihov doprinos povećanju društvenog kapitala zajednice.

Projekt je financiran sredstvima Regionalne zaklade za lokalni razvoj ZAMAH

Regionalna zaklada za lokalni razvoj

Nacionalna
zaklada za
razvoj
civilnoga
društva

Nositelj projekta
Udruga slijepih
Međimurske županije

UDRUGA SLJEPIH
MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

Partner na projektu
Udruga gluhih i
nagluhih
Međimurske županije

UDRUGA GLUHIH I NAGLUHIH
MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

Suradnik na projektu
Volonterski ured
Međimurja

Izdavač brošure: Udruga slijepih Međimurske županije

Pripremila: Marija Ciglar

Grafička priprema i tisak: ACT PRINTLAB d.o.o.

Naklada: 500 komada

Čakovec, prosinac 2013.

1. POJAM DRUŠTVENOG KAPITALA

Društveni kapital je osnova civilnoga društva i ima ključnu ulogu u ostvarivanju suradnje i partnerstva između civilnog, javnog i privatnog sektora. Obuhvaća neformalne i spontane odnose među ljudima kojima se prenose njihovi zajednički stavovi i vrijednosti. Razvijeni i kvalitetni odnosi u zajednici i njezina premreženost predstavljaju okruženje koje potiče aktivizam građana u zajednici. Aktivizam građana se odražava u njihovoj zauzetosti za prepoznavanje i rješavanje problema u zajednici, djelovanje za opće dobro zajednice i samoorganiziranje.

2. KAKO PREPOZNATI ZAJEDNICU S RAZVIJENIM DRUŠTVENIM KAPITALOM?

Zajednica s razvijenim društvenim kapitalom najlakše se prepoznaje po velikom zanimanju građana za događaje u zajednici. Senzibiliziranost za tuđe potrebe je visoka, kao i motivacija za zajednički rad za opće dobro. Članovi su aktivno uključeni u život zajednice, posebno u procese donošenja odluka, pri čemu je izražena njihova sposobnost rješavanja konflikata na civilan način. Najvažnije obilježje zajednice s razvijenim društvenim kapitalom predstavlja visoka razina povjerenja, među članovima same zajednice, ali i u odnosu prema drugima. Posebno se naglašava povjerenje u institucije, zbog čega su članovi zajednice spremni raditi na promjenama u okviru demokratskih procesa. Navedene karakteristike omogućavaju napredak, jačanje međusektorske suradnje u zajednici i razvijanje zajednice kao učinkovitog korektiva državne vlasti.

3. DRUŠTVENI KAPITAL I VOLONTIRANJE

Volontiranje je društvena aktivnost koja doprinosi izgradnji aktivne zajednice. Pojedinci koji članovima zajednice u potrebi, posvećuju svoje slobodno vrijeme, sposobnosti i vještine imaju razvijen osjećaj odgovornosti i obveze prema zajednici u kojoj žive. Zbog toga su njihove vrijednosti – slobodna volja, predanost, solidarnost i dobrobit zajednice pokretači promjena u zajednici, kroz koje se izgrađuju njezini ljudski potencijal i jača osjećaj pripadnosti i solidarnosti. Volontiranje je uređeno Zakonom o volonterstvu („Narodne novine“ 58/07, 22/13), čijim je izmjenama 2013. uvedeno načelo inkluzivnoga volontiranja prema kojem je organizator volontiranja dužan osobitu pozornost posvetiti osiguranju jednakih uvjeta volontiranja, s posebnim naglaskom na uključivanje pripadnika socijalno isključenih skupina stanovništva.

4. PREDNOSTI VOLONTIRANJA

Volontiranjem se stječu nove vještine, znanja i kompetencije, razvijaju se komunikacijske vještine, osjećaj odgovornosti i povjerenje. Motivi za volontiranje su različiti – od smislenog provođenja slobodnog vremena, upoznavanja novih ljudi, upoznavanja s različitim projektima, želje za učenjem novih vještina ili jednostavno znatiželja, no zajednički nazivnik svima je isti – osjećaj korisnosti. Osjećaj korisnosti uključuje spoznaju o mogućnostima vlastitih potencijala kojima drugima možemo činiti dobro, ali i spoznaju da svojim postupcima doprinosimo rješavanju problema.

5. „OTVORENE MOGUĆNOSTI?!“

Prema Izvješću Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo iz siječnja 2013., u Međimurskoj županiji je na dan 17. siječnja 2013. živjelo 11 738 osoba s invaliditetom. Osobe s invaliditetom pripadaju skupini osoba s povećanim rizikom od socijalnog isključivanja. Pojam socijalne isključenosti označava prikraćenost pojedinca u ekonomskom, društvenom, kulturnom i političkom području. Ti su sadržaji osobama s invaliditetom često nedostupni zbog predrasuda i nedovoljne angažiranosti zajednica u kojima žive, ali i zbog nedostatne motivacije samih osoba s invaliditetom za aktivno i ravnopravno sudjelovanje u životu lokalne zajednice. Korijen oba uzroka socijalne isključenosti osoba s invaliditetom predstavlja nerazvijena svijest o potencijalima osoba s invaliditetom, ponajprije kod njih samih, a zatim kod društva u cjelini.

Promicanjem volontiranja u zajednici kroz projekt „Otvorene mogućnosti?!“, educiranjem građana o društvenom kapitalu, isticanjem važnosti umrežavanja i međusektorske suradnje motiviralo se građane lokalnih zajednica, posebno osobe s invaliditetom, lokalne organizacije civilnog društva, predstavnike lokalnih vlasti, te predstavnike institucija, na aktivno uključivanje svih dionika u prepoznavanje potreba i problema zajednice i pronalaženje njihovog rješenja zajedničkim djelovanjem i korištenjem postojećih resursa.

Projektom „Otvorene mogućnosti?!“ je proširen opseg društvenih sadržaja u lokalnoj zajednici u koje se slijepe i gluhe osobe mogu uključiti, a kroz osmišljene volonterske programe u lokalnim organizacijama civilnog društva. Time, ali i pozivanjem na aktivnije uključivanje u život lokalne zajednice i preuzimanje odgovornosti za njezin razvoj, povećana je njihova socijalna uključenost. S druge strane, projekt je lokalne zajednice osnažio u prepoznavanju potencijala sugrađana s invaliditetom kao dodane vrijednosti zajednice. S tim

su ciljem u suradnji sa županijskim Povjerenstvom za provedbu Nacionalne strategije za izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. izrađene smjernice za bolje uključivanje osoba s invaliditetom u društveni, kulturni i politički život. Smjernice su izrađene u obliku radne verzije Strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom u Međimurskoj županiji za razdoblje od 2013. do 2015., koja je predložena Županijskoj skupštini, te prezentirana jedinicama lokalne samouprave uključenima u projekt.

6. VOLONTERSKI PROGRAMI

Volonterski programi osmišljeni tijekom provedbe projekta „Otvorene mogućnosti?!“, kroz prezentacije volonterizma i rasprave na javnim tribinama, sastoje se od uključivanja slijepih i gluhih osoba u aktivnosti i druženja koje organiziraju lokalne udruge, što doprinosi smanjivanju osjećaju isključenosti kod osoba s invaliditetom kao i povećanju osjećaja prihvaćenosti i uvjerenja o postojanju uloge u svojoj zajednici i društvu u cjelini. Jačanjem volonterskih programa u zajednici, jača se svijest o mogućnostima povećanja kvalitete života zajednice međusobnim pomaganjem i uvažavanjem što je svakako najveći doprinos njezinom društvenom kapitalu.

U suradnji s građanima i lokalnim udrugama osmišljeno je ukupno 10 volonterskih programa sa slijedećim udrugama: Udrugom umirovljenika Prelog, Udrugom žena Strahoninec i Župnim Caritasom Strahoninec, Udrugom žena Pušćine, Udrugom „Zrno“ iz Nedelišća, Udrugom umirovljenika Belica, Udrugom žena Belica, Klubom mladih Gardinovec, Udrugom dragovoljaca i veterana Domovinskog rata RH – podružnica Međimurska županija, ogranak Mala Subotica i Nautičkim klubom „Fljojsar“ iz Donje Dubrave.

Članice Udruga slijepih i gluhih i nagluhih Međimurske županije i Udruge žena Strahoninec na kreativnoj radionici u Strahonincu

7. SMJERNICE ZA UKLJUČIVANJE OSOBA S INVALIDITETOM U ŽIVOT LOKALNE ZAJEDNICE

U svrhu podrške lokalnim zajednicama u procesu potpunijeg socijalnog uključivanja osoba s invaliditetom u društveni, kulturni i politički život zajednice, izrađene su slijedeće smjernice:

1. Upoznajte pojedinačne potrebe osoba s invaliditetom koje žive u vašoj zajednici.
2. Redovito informirajte osobe s invaliditetom o mogućnostima i planovima njihovog uključivanja u život lokalne zajednice.
3. Stvarajte poticajno društveno okruženje za uključivanje osoba s invaliditetom u život lokalne zajednice.
4. Uključujte osobe s invaliditetom u procese donošenja odluka.